

Det er hans Beundring for Napoleon, der opretholdt Revolutionens store Princip om den borgerlige Lighed, fortsatte og udødeliggjorde dens store Kamp for Frankrigs Grænser og Navn og samtidigt bragte Orden i den store Kaos. Mesterlig er Skildringen af baade Baggrunden for hans Optræden og af Udviklingsstadierne i hans Folkekærlighed og hans Indflydelse, den som først vinder det urokkelige Grundlag ved Marengo, fremragende er Skildringen af Konsularforfatningen, Konkordatets Tilblivelse og de første store Reformers. Vandals Talent, i det første Værk helliget til Psykologi og Diplomati, har vokset sig frodigere og bredere i Arbejdet om Bonaparte, og tvinger til Beundring, selv hvor hans Bedømmelse kan forekomme for stærkt paavirket af bonapartistiske Traditioner fra hans Opdragelse og Ungdom.

J. A. F.

Forfatterinden Christine Reimer har i *Nordfynsk Bondeliv i Mands Minde I.* (Odense, 1910) taget sig det nyttige arbejde på at skildre det gammeldags bondeliv på hendes hjemegn, Skovby herred i Nordfyn. Hun medbringer adskillige gode betingelser for at løse denne opgave: en varm interesse for og føling med de svundne tiders kulturliv med dets ejendommelige hygge og husflid; en betydelig ævne til at opfatte de forskellige typer og gengive deres liv og færden, og en stærk trang til stadig at sammenligne fortid og nutid og karakterisere forskellen mellem dem. Særlig de gammeldags flittige husmødre og al deres mangfoldige huslige dont skildrer hun med forstaaelsens sympati. Men man kunde nok have ønsket en lidt bestemtere stedfæstelse og kildeangivelse ved de enkelte småtræk der fortælles, og stoffet kunde nok have været lidt bedre sigtet og ordnet. Imidlertid er der så mange gode iagttagelser og velskrevne karakteristikker i bogen, at man må ønske forfatterinden held til at fortsætte sit arbejde på dette område. Bogen fremtræder som første bind af en samling „Fynske Folkeminder“, og man tør altsaa gøre sig håb om en fortsættelse, bl. a. omhandlende familieliv og familiegilder, bylaget o. s. fr. De danske øer har jo hidtil været lidt stifmoderlig behandlede i retning af indsamling og

optegnelse af folkeminder, og også af denne grund må man påskønne det arbejde som forf. allerede har gjort, og håbe at hun må blive sat i stand til at vedblive i samme spor.

Jørgen Olrik.

I Filialbestyrer P. Eliassens nu fuldendte Værk: *Kolding fra Middelalder til Nutid* (1908—10), har vore talrige Købstadshistorier faaet en værdifuld Forøgelse. Den smukke og anseelige Bog falder i to Dele, en mindre, der behandler Koldinghus, en større, der giver Byens Historie. Dette er fuldt forstaaeligt, thi ikke blot i bogstavelig Forstand har Koldinghus behersket Byen; gennem lange Tider, saaledes navnlig i 16. Aarh., har Kongeborgen haft den største økonomiske Betydning for den lille Købstad, der laa nedenfor dens Mure. Foruden at give en indgaaende Fremstilling af Slottets Bygningshistorie og senere Skæbne som Ruin, støttet saavel paa selve Monumentet som paa skriftlige Kilder, dvæler Forf. udførlig ved hele det brogede Liv, der rørte sig indenfor dets Mure, og ogsaa i selve Byens Historie er det kulturhistoriske Stof draget stærkt i Forgrunden. Medens saaledes Afsnittene om de egentlige kommunale Forhold, Forfatning, Styrelse og Skattevæsen er ret stedmoderligt behandlede, indeholder de talrige Billeder, Forf. opruller af Tilstandene i 17.—18. Aarh., en Mængde nye og fornøjelige Træk. Fremhæves bør ligeledes Skildringen af Byens Udviklingshistorie i 19. Aarh., der viser, hvorledes den nuværende driftige Handelsby er vokset frem af den lille Ravnekrog, som under Spaniolernes Ophold endogsaa maatte hente Oxe-kød og Bordknive i — Christiansfelt! Jævnside med en Redegørelse for den økonomiske, kommunale og politiske Udvikling, der har været en Del forskellig fra den ellers i vore Købstæder vanlige, er der ogsaa, støttet paa den ældste nulevende Slægts Fortællinger, givet en Række morsomme Smaatræk af Borgernes dagligdags Liv og Færden.

Da Forf. ikke er Historiker af Fag, er det forstaaeligt, at der ved Benyttelsen af de ældre Kilder af og til har indsneget sig forskellige mindre Fejl, ligesom selve Kildestoffet for Middelalderens Vedkommende ikke er fuldt udnyttet. Forøvrigt